

van de zetel van de stedelijke macht. Volgens een anonieme auteur die een advies aan het stadsbestuur gaf over de beste locatie voor het nieuwe stadhuis was afzondering gewenst, omdat voor de besluitvorming rust noodzakelijk was 'gelijke zulx bij ondervinding al te veel contrairij bevonden werd als bijvoorbeeld de waag alhier zeer hinderlijk moet zijn en alle andere gewoel van buijten'.² Niet alleen had het stadhuis een gebrekkige vormgeving, ook bood het te weinig ruimte voor de steeds toenemende administratie. Niet voor niets waren de vertrekken boven de stadswaag bij het gebouw betrokken. De bestaande indeling van de plattegronden bood weinig mogelijkheden om nog meer ruimte te creëren. De bordestrap aan de Hoogstraat leidde naar het 'plein' of de grote burgerzaal. Uit deze centrale hal, die zijn belichting kreeg uit een rij vensters aan de westzijde, werden de belangrijkste bestuursvertrekken bereikt: de burgemeesterskamer, de vroedschapskamer, de schepenkamer en de weeskamer. Tussen de vroedschaps- en schepenkamer lag een balkon voor het aflezen van vonnissen. Op de begane grond lagen onder andere ruimtes voor de wisselbank, de *corps de garde*, de gevangenis en de secretarie. Om meer ruimte te creëren waren hier op enig moment tussenverdiepingen ingebouwd. De kantoren en vergaderruimtes voor de bestuursleden en secretariaten van de rekenkamer, de thesauriers, de belastingkantoren, de adelborstenkamer en de kamer van het zeerecht lagen boven de waag. Deze indeling was gebrekkig en het is dan ook niet verwonderlijk dat het stadsbestuur meermaalen een onderzoek heeft ingesteld naar de mogelijkheden om een nieuw stadhuis te bouwen.

In oktober 1762 committeerde de vroedschap twaalf van haar leden om nieuwbouw voor te bereiden.³ Deze commissie bestond daarmee uit de helft van het aantal vroedschappen. De zwaarte van de commissie maakt het belang van het project duidelijk. Naast de vier burgemeesters en de vijf oudste leden van de vroedschap maakten ook de drie fabrieksmeesters er deel van uit. Laatstgenoemden waren specifiek belast met het toezicht op alle stedelijke gebouwen en werken en stuurden het stedelijk bouwbedrijf aan. Een stadsbouwmeester, geassisteerd door een meesterknecht en een klerk, leidde het bedrijf. De vergaderzaal, kantoren en opslagruimten waren gevestigd in een gebouw bij de Admiraliteitswerven aan de Maas. Eind december bracht de commissie een eerste rapport uit. Er was allereerst bevonden dat 'dit jegenwoordige gebouw zoo oud is en aan zoo menigvuldige gebreken en inconvenienten onderhevig, dewelke nimmer door eenige reparatien zullen kunnen werden uijt den weg geruijmt'.⁴ Tegelijkertijd deelde de commissie mee dat de stad meer dan voldoende middelen had om een nieuw stadhuis te financieren. De vroedschap besloot de bouw van een nieuw stadhuis verder te laten voorbereiden 'en wel van die natuur dat 't selve aan de eene zijde zal moeten beantwoorden aan 't honneur en aansien van dese stadt dog aan de andere zijde, niet strekken tot al te grooten beswaar voor desselfs financiën'.⁵ Vrijwel tegelijkertijd besloot de vroedschap tot de nieuwbouw van de bouwvallig geworden Delftsepoort. Problemen rond de opbouw van deze poort, waarbij falend toezicht leidde tot enorm oplopende kosten, waren er mede debet aan dat het stadhuisproject uiteindelijk geen voortgang zou heb-